

تکنیک

لنزها مهم‌ترین ابزار در ترکیب‌بندی تصاویر هستند. به کمک آن‌ها می‌توانید تعیین کنید که یک تصویر شامل چه عناصری باشد. هم پرسپکتیو را تصحیح یا تشدید می‌کنید و هم عمق میدان وضوح را مشخص می‌سازید.

نکته‌هایی اصولی در عکاسی (۳)

انتخاب لنز

ترجمه و تألیف: مهسا قبايي

لنزهای زاویه باز

لنزهایی با فاصله کانونی ۳۵ میلی‌متر و کمتر از آن را به نام لنزهای زاویه باز یا wide-angle می‌شناسیم. این گروه از لنزها معمولاً در عکاسی از چشم‌اندازها، بیشترین کاربرد را دارند. زیرا بیشترین پهنه دید را در عکس ایجاد می‌کنند و در ضمن، با ایجاد کشیدگی در پرسپکتیو، عناصر تصویری را پهن‌تر از آنچه به چشم انسان می‌آید، نشان می‌دهند. در هنگام کار با لنزهای زاویه باز اگر با دیافراگم‌های بسته دوربین (f/۱۶ یا f/۲۲) عکاسی کنید، عمق میدان بسیار گسترده‌ای به‌دست خواهید آورد که تقریباً از اولین تصویر پیش‌زمینه تا بی‌نهایت در آن وضوح کامل خواهد داشت. به‌طور معمول، لنزهایی با فاصله کانونی ۲۴ و ۲۸ میلی‌متری بیشترین کاربرد را در عکاسی دارند.

لنزهای استاندارد

در دوربین‌هایی با فورمات ۳۵ میلی‌متری، لنز استاندارد یا نرمال لنز ۵۰ میلی‌متری است. این فاصله کانونی، زاویه دید و پرسپکتیوی مشابه با زاویه دید انسان ایجاد می‌کند. بنابراین، لنزهای نرمال برای تولید تصویری با پرسپکتیو طبیعی بهترین انتخاب هستند. ضمن این‌که تقریباً در عکاسی از انواع سوژه‌ها به‌کار می‌رود؛ از عکاسی چهره گرفته تا عکاسی منظره. این لنزها سبک و کوچک‌اند و بیشترین امکانات دیافراگم، یعنی f/۱.۸، f/۱.۴ را دارند. این ویژگی امکان عکاسی روی دست را در فضاهای کم‌نور فراهم می‌کند.

لنزهای زاویه بسته

لنزهایی با فاصله کانونی بیشتر از ۵۰ میلی‌متر (لنز) (نرمال) را به نام لنزهای زاویه بسته یا telephoto می‌شناسیم. مهم‌ترین خاصیت این گروه از لنزها این است که عناصر تصویر را بزرگ‌تر از آنچه با چشم دیده می‌شود، نشان می‌دهند؛ مانند یک دوربین شکاری یا تلسکوپ. این ویژگی به عکاس کمک می‌کند که کل تصویر را با عنصر تصویری دلخواه خود پر کند؛ بدون آنکه سایر عناصر روبه‌روی دوربین، بی‌جهت در قاب تصویر قرار بگیرند. همچنین امکان تأکید بیشتر بر رنگ و بافت سوژه را فراهم می‌آورد.

70-200mm f/4 L USM

24-70mm f/2.8 L USM

17-40mm f/4 L USM

50mm f/1.4 USM

انواع لنزها

زاویه دید

کمیت آنچه یک لنز می‌تواند ببیند، به زاویه دید آن بستگی دارد.

زاویه دید لنزهای نرمال مشابه زاویه دید انسان است. لنزهای wide زاویه دید بزرگ‌تر و لنزهای photo زاویه دید کوچک‌تری دارند.

زاویه دید - فاصله کانونی (میلی‌متر)

لنزهای فوق‌العاده بسته

لنزهایی با فاصله کانونی بالاتر از ۴۰۰ میلی‌متر در این گروه قرار می‌گیرند. این لنزها عمق میدان بسیار ناچیزی دارند و فشردگی پرسپکتیو در آن‌ها بسیار زیاد است. همچنین بزرگ، سنگین و گران‌قیمت‌اند و بنابراین برای استفاده روزمره کاربردی ندارند؛ گرچه برای عکاسی طبیعت و عکاسی ورزشی بسیار مناسب‌اند.

لنزهای فوق‌العاده باز

در صورتی که فاصله کانونی لنزها ۲۰ میلی‌متر یا کمتر از آن باشد، آن‌ها را در حوزه لنزهای فوق‌العاده باز قرار می‌دهیم. در این گروه از لنزها وسعت دید بسیار است و عمق میدان، پایانی ندارد. پرسپکتیو تصویر نیز تا جایی کشیده می‌شود که هر چیزی که فقط چند سانتی‌متر از لنز فاصله دارد، در دوردست‌ها دیده می‌شود. لبه تصویر دچار اعوجاج می‌گردد و خطوط عمودی همگرا می‌شوند. همه این ویژگی‌ها به خلق تصاویر جالبی منجر می‌شود. البته در استفاده از این لنزها باید مواظب بود که تصاویر بی‌روح و خالی از حس زندگی خلق نشوند.

بازی با لنزهای چشم‌ماهی (fish eye)

این لنزها زاویه دید ۱۸۰ درجه‌ای دارند و مقدار زیادی اطلاعات تصویری را در یک تصویر فشرده و دایره‌وار نشان می‌دهند. طبعاً تمام خطوط عمودی و افق در تصویر تغییر شکل می‌دهند و تأثیر جالبی ایجاد می‌کنند. البته به کمک آداپتورهای ارزان‌قیمت‌تری که روی لنزهای wide بسته می‌شوند نیز می‌توان تصاویر مشابهی ایجاد کرد.

لنزهای شیفت

برای عکاسی از بناهای معماری لنزهای مخصوصی وجود دارد. هنگام کار با این‌گونه لنزها متحرک بودن قسمت جلویی آن‌ها به عکاس این امکان را می‌دهد که بدون کج کردن زاویه دید خود به سمت بالا، زاویه دید لنز را نسبت به سوژه به گونه‌ای تغییر دهد که خطوط عمومی پرسپکتیو پیدا نکنند.

پرهیز از نورهای ناخواسته

هنگامی عکاسی در نور شدید خورشید یا هر منبع قوی نوری، امکان تشکیل نورهای ناخواسته یا flare روی عکس وجود دارد؛ به‌ویژه

با لنزهای زاویه باز. برای جلوگیری از مزاحمت این نورها لنزهای مخصوصی وجود دارد ولی با ننگه‌داشتن یک ورق کاغذ محکم در کنار لنز ننگه‌داشتن دست در برابر اشعه نوری مزاحم می‌توان به سادگی مانع ظهور آن‌ها روی عکس شد. flare در عکاسی همیشه ناخواسته نیست و در بسیاری موارد از آن استفاده‌های هنرمندانه‌ای می‌شود.